

Ֆինանսական հաշվետվություններ և Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

«Արմենիա» Միջազգային Օդանավակայաններ
ՓԲԸ

31 դեկտեմբերի 2022թ.

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	6
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	8
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	9
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	10
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	12

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրանթ Թորնթոն ՓԲԸ
Երևան Պլազա բիզնես կենտրոն
ՀՀ, ք. Երևան 0015
Գրիգոր Լուսավորչի 9
Հ. + 374 10 50 09 64/61

Grant Thornton CJSC
Yerevan Plaza Business Center
9 Grigor Lusavorich Street,
Yerevan 0015, Republic of Armenia
T + 374 10 50 09 64/61

«Արմենիա» Միջազգային Օդանավակայաններ ՓԲԸ-ի բաժնետիրոջը

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Արմենիա» Միջազգային Օդանավակայաններ ՓԲԸ (Ընկերություն) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի վերաբերյալ համառոտագիրը:

Մեր կարծիքով՝ կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Ընկերության՝ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «*Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար*» բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված «*Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի*» (ՀԷՄՄԽ կանոնագիրք) և էթիկայի համապատասխան պահանջների, որոնք կիրառելի են ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտի նկատմամբ Հայաստանի Հանրապետությունում, և կատարել ենք էթիկայի գծով մեր այլ պարտականությունները՝ էթիկայի նշված պահանջների համաձայն: Մենք համոզված ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

*Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց
պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար*

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՄ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության՝ անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և Ընկերության գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Ընկերությունը, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ, երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Ընկերության ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

*Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի
համար*

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած կազդեն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

Որպես ԱՄՄ-ներին համապատասխան աուդիտի մաս, աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- Որոշակիացնում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար ու համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության պատճառով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության չարաշահում:
- Ձեռք ենք բերում պատկերացում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր

նախագծելու, այլ ոչ թե Հնկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:

- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է նշանակալի կասկած հարուցել Հնկերության անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Հնկերությանը դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:
- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտորական առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Արմեն Հովհաննիսյան
Տնօրեն

7 մարտի 2023թ.

Նարինե Աճեմյան, FCCA

Առաջադրանքի պատասխանատու

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ		2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
	Ծանոթ.		
Ակտիվներ			
<i>Ոչ ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Ոչ նյութական ակտիվներ	4	59,817,330	65,496,542
Հիմնական միջոցներ	5	5,842,150	5,316,281
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	6	389,761	341,117
Կանխավճարներ ոչ ընթացիկ ակտիվների ձեռքբերման համար		475,887	309,061
		66,525,128	71,463,001
<i>Ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Պաշարներ	7	5,548,308	4,957,554
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	8	4,783,188	3,095,999
Ժամկետային ավանդներ	9	3,901,490	4,718,377
Մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում	10	11,255,465	21,469,282
		25,488,451	34,241,212
Ընդամենը ակտիվներ		92,013,579	105,704,213

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար դրամ		2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
	Ծանոթ.		
Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ			
Կապիտալ և պահուստներ			
Բաժնետիրական կապիտալ	11	19,808,024	19,808,024
Կուտակված շահույթ		56,833,151	51,625,907
		76,641,175	71,433,931
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Երկարաժամկետ բանկային վարկեր	12	6,670,702	19,833,973
		6,670,702	19,833,973
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Երկարաժամկետ բանկային վարկերի կարճաժամկետ մաս	12	1,642,750	10,465,226
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	13	4,040,416	1,863,902
Ընթացիկ շահութահարկի գծով պարտավորություն		3,018,536	2,107,181
		8,701,702	14,436,309
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		92,013,579	105,704,213

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են 2023թ. մարտի 7-ին:

Մարսելո Վենդե
Տնօրեն

Արման Բաբայան

Ֆինանսական և հաշվապահության
բաժնի ղեկավար

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 12-ից մինչև 49-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	Ծանոթ.	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Հասույթ	14	88,386,129	48,890,179
Վաճառքի ինքնարժեք	15	(60,719,941)	(28,260,705)
Համախառն շահույթ		27,666,188	20,629,474
Այլ գործառնական եկամուտ		73,624	82,427
Վարչական ծախսեր	16	(5,646,663)	(5,601,699)
Այլ գործառնական ծախսեր	17	(331,677)	(355,626)
Գործառնական գործունեությունից շահույթ		21,761,472	14,754,576
Ֆինանսական եկամուտ		149,678	175,365
Ֆինանսական ծախսեր		(2,386,704)	(2,726,344)
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ/(վնաս), զուտ	18	(153,792)	1,002,126
Շահույթ մինչև հարկերը		19,370,654	13,205,723
Շահութահարկի գծով ծախս	19	(4,083,410)	(2,999,583)
Տարվա շահույթ		15,287,244	10,206,140
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	-
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		15,287,244	10,206,140

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 12-ից մինչև 49-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	Բաժնե- տիրական կապիտալ	Կուտակված շահույթ	Ընդամենը
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	19,808,024	41,419,767	61,227,791
Տարվա շահույթ	-	10,206,140	10,206,140
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	10,206,140	10,206,140
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	19,808,024	51,625,907	71,433,931
Տարվա շահույթ	-	15,287,244	15,287,244
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	15,287,244	15,287,244
Շահաբաժիններ	-	(10,080,000)	(10,080,000)
Գործարքներ սեփականատերերի հետ	-	(10,080,000)	(10,080,000)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	19,808,024	56,833,151	76,641,175

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս
ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 12-ից մինչև 49-րդ էջերում ներկայացված
կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Տարվա շահույթ	15,287,244	10,206,140
<i>Ճշգրտումներ</i> ¹		
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	7,637,395	7,250,501
Ֆինանսական եկամուտ	(149,678)	(175,365)
Ֆինանսական ծախս	2,386,704	2,726,344
Շահութահարկի գծով ծախս	4,083,410	2,999,583
Ֆինանսական ակտիվների (արժեզրկում)/արժեզրկման հակադարձում	(41,324)	8,558
Հիմնական միջոցների օտարումից վնաս	-	16,471
Փոխարժեքային տարբերությունից (օգուտ)/վնաս	153,792	(1,002,126)
<i>Գործառնական շահույթ նախքան շրջանառու կապիտալի փոփոխությունները</i>	<u>29,357,543</u>	<u>22,030,106</u>
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի փոփոխություն	(2,254,481)	(726,157)
Պաշարների փոփոխություն	(590,754)	(1,388,409)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի փոփոխություն	<u>1,324,269</u>	<u>88,648</u>
<i>Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական միջոցներ</i>	<u>27,836,577</u>	<u>20,004,188</u>
Վճարված տոկոսներ	(1,446,948)	(1,902,558)
Վճարված շահութահարկ	(3,220,699)	-
<i>Գործառնական գործունեությունից ստացված գուտ դրամական միջոցներ</i>	<u>23,168,930</u>	<u>18,101,630</u>

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար դրամ		2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
	Ծանոթ.		
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Ժամկետային ավանդների ներդրում		(3,951,900)	(4,759,900)
Ժամկետային ավանդների մարումից մուտքեր		3,955,300	4,759,900
Տոկոսի ստացում		138,436	166,541
Հիմնական միջոցների ձեռքբերման գծով տրված կանխավճարներ		(166,826)	(309,061)
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում և կապիտալացված շինարարական ծախսեր		(2,484,052)	(3,742,899)
Հիմնական միջոցների օտարումից մուտքեր		-	71,933
<i>Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ</i>		<i>(2,509,042)</i>	<i>(3,813,486)</i>
Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Վարկերի ստացում		8,396,200	-
Վարկերի մարում		(25,916,319)	(272,729)
Վճարված շահաբաժիններ	11.2	(9,046,700)	-
<i>Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ</i>	28	<i>(26,566,819)</i>	<i>(272,729)</i>
Դրամարկղում և բանկերում մնացորդների զուտ աճ/(նվազում)		(5,906,931)	14,015,415
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա		(4,306,886)	(2,433,199)
Դրամարկղում և բանկերում մնացորդներ տարվա սկզբում		21,469,282	9,887,066
Դրամարկղում և բանկերում մնացորդներ տարվա վերջում		11,255,465	21,469,282

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 12-ից մինչև 49-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործառնությունների բնույթը և ընդհանուր տեղեկատվություն

«Արմենիա» Միջազգային Օդանավակայաններ ՓԲԸ-ն (Ընկերություն) հիմնադրվել է 2002թ. մայիսի 22-ին՝ իրականացնելու Հայաստանի Հանրապետության և «Կորպորասիոն Ամերիկա» (ներկայումս՝ «Կորպորասիոն Ամերիկա Էյրփորթս» Ս.Ա.) ընկերության միջև 2001թ. դեկտեմբերի 17-ին կնքված Կոնցեսիոն համաձայնագիրը, որը, ի թիվս այլ իրավունքների և պարտականությունների, շնորհել է բացառիկ իրավունք կառավարելու, աշխատեցնելու և շահագործելու ՀՀ, ք. Երևանի «Զվարթնոց» Միջազգային Օդանավակայանը (Օդանավակայան) և կապակցված հիմնական միջոցները, ինչպես նաև 2002թ. հունիսի 9-ին սկսված 30 տարվա կոնցեսիոն ժամանակաշրջանի ընթացքում իրականացնելու Օդանավակայանին վերաբերող բոլոր աշխատանքները: Կոնցեսիոն ժամանակաշրջանի ավարտին Ընկերությունը Համաձայնագրի ժամկետը լրացուցիչ 5-ական տարով՝ բազմիցս երկարաձգելու հնարավորություն ունի:

2007թ. նոյեմբերի 11-ին Ընկերությունը լրացում է կատարել Հայաստանի Հանրապետության Կառավարության և «Կորպորասիոն Ամերիկա» ընկերության միջև 2001թ. դեկտեմբերի 17-ին կնքված Կոնցեսիոն համաձայնագրում, համաձայն որի Ընկերությանը իրավունք է տրվել կառավարելու, աշխատեցնելու և շահագործելու Գյումրիի «Շիրակ» օդանավակայանը և վերջինիս կցված հիմնական միջոցները:

Կոնցեսիոն համաձայնագրի շրջանակներում Ընկերությունը պարտավորվում է բարեկարգել ստացած ինֆրակառուցվածքը, ինչպես նաև կառուցել ժամանումների և մեկնումների համար նոր տերմինալներ:

Ընկերությունը զբաղվում է օդանավակայանային ծառայությունների մատուցմամբ (տրամադրում է վայրէջքի, թռիչքի և օդանավի փոխադրման պայմաններ), վառելիքի մատակարարմամբ, կոմերցիոն ծառայություններով՝ ներառյալ վերգետնյա տարածքների վարձակալություն՝ գովազդային, մաքրության, թափոնների հեռացման, օդանավակայանի անվտանգության և այլ նպատակներով:

Ընկերության միակ բաժնետերն է հանդիսանում «Կորպորասիոն Ամերիկա Էյրփորթս» Ս.Ա.-ը:

Ընկերությունն իրավաբանական անձ է, որը ենթարկվում է ՀՀ օրենքներին և գրանցված է ՀՀ իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրում՝ ՀՀ, Երևան, «Զվարթնոց» Միջազգային Օդանավակայան, ԱՄՕ շենք իրավաբանական հասցեով:

Ընկերության աշխատողների միջին ցուցակային թվաքանակը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար կազմել է 1,081 աշխատակից (2021թ.՝ 991 աշխատակից):

Ծրագրված և իրականացված գործունեություն

2001թ. դեկտեմբերի 17-ին ՀՀ Կառավարության և «Կորպորասիոն Ամերիկա» ընկերության միջև կնքված Կոնցեսիոն համաձայնագրով Ընկերությունը յուրաքանչյուր 5 տարին մեկ ՀՀ Կառավարությանը ներկայացնում է գլխավոր ծրագիր (մաստերպլան), որը բնութագրում է կոնցեսիոն ժամանակաշրջանի ընթացքում Օդանավակայանի աշխատանքների բարելավմանը և ապահովմանը վերաբերող Ընկերության պարտավորությունները, ինչպես նաև կատարված իրական աշխատանքների նկարագրությունը:

Գլխավոր ծրագրի համաձայն՝ օդանավակայանի ենթակառուցվածքը և ուղևորային համալիրի բարեկարգման և վերակառուցման նախագիծը մշակվել են ըստ 3 փուլերի՝ նախնական աշխատանքներ և դրանց հաջորդող 2 պլանային փուլեր: Ի սկզբանե շինարարական և բարեկարգման աշխատանքները նախատեսված էին իրականացնել չորս փուլերով, սակայն 2009թ. մակրոտնտեսական իրավիճակից ելնելով, III փուլը բաժանվեց իրականացման ավելի կարճ փուլերի:

I փուլն իրենից ներկայացնում է շահագործման սկզբնական փուլը, II և III փուլերը ներառում են ընդլայնման փուլերը, IV փուլը ներառում է շահագործման փուլը, իսկ V փուլը՝ տարածքից դուրս ընդարձակման փուլը:

- I փուլ՝ 1-ին տարի – 6-րդ տարի, 2002 – 2007թթ

Նախագծի նախնական աշխատանքները ներառում են առկա կառուցվածքում հարմարությունների նորացումը և նորերի կառուցումը: Այս փուլի ընթացքում իրականացվել է 18,500 քառակուսի մետր ընդհանուր մակերեսով ժամանման և մեկնման սրահների համալիրի կառուցումը, ինչպես նաև առկա կառուցվածքի փոփոխությունները՝ համալիրի հանրային գոտիների ապահովման համար: Այս փուլում ընդհանուր առմամբ կատարվել է 72,000,000 ԱՄՆ դոլարի ներդրում:

- II փուլ՝ 7-րդ տարի – 11-րդ տարի, 2008 – 2012թթ

Այս տարիների ընթացքում ավարտվել և շահագործման է հանձնվել նոր ուղևորային համալիրի մեկնման և ժամանման սրահները՝ 34,000 քառակուսի մետր ընդհանուր մակերեսով, ինչպես նաև ավտոկայանատեղի նոր շենքը՝ 20,000 քառակուսի մետր ընդհանուր մակերեսով: Այս փուլի ընթացքում ընդհանուր առմամբ կատարվել է 169,000,000 ԱՄՆ դոլարի ներդրում:

- III փուլ՝ 12-րդ տարի – 16-րդ տարի, 2013 – 2017թթ

Նախկինում Օդանավակայանի տարածքում գտնվում էին չորս բնակելի շենքեր, որոնք սեփականության իրավունքով պատկանում էին և/կամ զբաղեցվել էին Օդանավակայանի աշխատակիցների կողմից: Այդ շենքերը ապահովության և անվտանգության տեսանկյունից վտանգավոր էին բնակիչների համար, ուստի որոշում կայացվեց բնակիչների վերաբնակեցման, որի արդյունքում 165 ընտանիքներ տեղափոխվեցին նոր բնակարաններ: III փուլի ներդրումները ներառում են հին շենքերի քանդման և նոր շենքերի կառուցման աշխատանքները: Նոր շենքերը կառուցվել են Բաբաջանյան փողոցի վրա:

Այս փուլի ընթացքում է իրականացվել նաև նախագահական տերմինալի կայանատեղերի հետնամասի ասֆալտապատման և բետոնային ծածկույթի նորոգման և ամրացման աշխատանքները, ինչպես նաև Գյումրիի «Շիրակ» օդանավակայանի վերազինման և վերակառուցման աշխատանքները: Այս փուլի ընթացքում ընդհանուր առմամբ կատարվել է մոտ 20,000,000 ԱՄՆ դոլարի ներդրում:

- IV փուլ՝ 17-րդ տարի – 22-րդ տարի, 2018 – 2022թթ

IV փուլի ընթացքում իրականացվել է Շիրակ օդանավակայանի ժամանման և նստեցման սրահների ընդլայնում, Զվարթնոց և Շիրակ օդանավակայանների վազքուղու ծածկույթի վերանորոգում և լուսազդանշանային համակարգի տեղադրում, վառելիքալիցքավորման Զվարթնոց և Զարբախ կայաններում տարողությունների, ռեզերվուարների և պոմպակայանների արդիականացում ու բարելավում, ինչպես նաև Զվարթնոց օդանավակայանի 12 կմ պարագծով պարսպի երկայնքով ինտեգրված անվտանգության համակարգի արդիականացում՝ ներթափանցումներից պաշտպանելու նպատակով: Այս փուլի ընդհանուր արժեքը կազմել է 31,300,000 ԱՄՆ դոլար:

Նախագծի հետագա փուլերը ներառում են վազքուղու, դեկուղու և կառամատույցի ծածկույթի հետագա վերականգման աշխատանքներ, նոր անվճար կայանատեղիի կառուցում մեքենաների համար, ինչպես նաև գործող նստեցման հատվածի ընդլայնում, որը թույլ կտա իրականացնել մի քանի ինքնաթիռների միաժամանակյա վայրէջք և թռիչք, ինչպես նաև կապահովի ավելի լայն տարածք ուղևորների հարմարավետության համար նստեցման հատվածում:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման ամսաթվի դրությամբ մաստերպլանի նոր նախագիծը հաստատման փուլում է:

Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները, ինչպես նաև իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերի զարգացումը շարունակական բնույթ են կրում: Հայաստանի տնտեսության կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է այս փոփոխություններից: Կառավարությունը հաստատել է արդյունավետ կառավարման իր հանձնառությունը, որը ենթադրում է հակակոռուպցիոն ջանքեր, թափանցիկություն և հաշվետվողականություն:

Իրավիճակը Հայաստանի Հանրապետությունում էլ ավելի է սրվել Ադրբեյջանի Հանրապետության կողմից սանձազերծված պատերազմի արդյունքում: Չնայած կնքված զինադադարի համաձայնագրին՝ դեռևս անորոշ են պատերազմի հետևանքները Հայաստանի տնտեսության վրա թե կարճաժամկետ, և թե երկարաժամկետ առումներով:

2022թ. փետրվարի 24-ին Ուկրաինայում բռնկված հակամարտությունն արագությամբ ծավալվում է՝ զգալի ազդեցություն թողնելով աշխարհի վրա: ԱՄՆ-ն և եվրոպական երկրները կոշտ պատժամիջոցներ են կիրառել Ռուսաստանի Դաշնության դեմ: Արևմտյան երկրները քննարկում են գոյություն ունեցող պատժամիջոցների ընդլայնումը: Ռուսաստանի Դաշնությունը Հայաստանի Հանրապետության էական առևտրատնտեսական գործընկերն է, ուստի սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ կիրառվող պատժամիջոցները, ինչպես նաև դրանց ընդարձակումը կարող են լուրջ ազդեցություն ունենալ Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսական շուկաների և ամբողջ տնտեսության վրա: Համաշխարհային մակարդակով ավելի խոր պատժամիջոցներ կիրառելը կարող է հանգեցնել բարձր գնաճի, ֆինանսական շուկաների որոշակի խաթարման:

Ուկրաինայում բռնկված հակամարտությունը պատճառ դարձավ, որ հազարավոր ռուսներ և ուկրաինացիներ տեղափոխվեն Հայաստանի Հանրապետություն: Սա վերաբերում է ոչ միայն անհատներին, այլ նաև ձեռնարկություններին, որոնք հիմնադրվել և իրենց գործունեությունը ծավալել են այդ երկրներում: Դա հանգեցրեց հայկական շուկա արտարժույթի ներհոսքի ավելացմանը, ինչի հետևանքով հայկական դրամը զգալի արժևորվեց ԱՄՆ դոլարի և եվրոյի նկատմամբ: Մյուս կողմից, ՀՀ կենտրոնական բանկը ոչ մի միջոց չձեռնարկեց, որպեսզի թուլացնի հայկական ազգային արժույթի դիրքերը:

Տվյալ ֆինանսական հաշվետվությունները չեն արտացոլում վերը նկարագրվածի հնարավոր ապագա ազդեցությունը Ընկերության գործունեության վրա:

2 Պատրաստման հիմքերը

2.1 Համապատասխանություն

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն, ինչպես հրապարակվել է Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից: Հաշվետվությունները պատրաստվել են՝ հիմնվելով այն գնահատման վրա, որ

Ընկերությունն իր գործունեությունն իրականացնում է անընդհատության սկզբունքից ելնելով:

2.2 Չափման հիմքեր

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են հաշվեգրման սկզբունքով և սկզբնական արժեքի մեթոդով, բացառությամբ որոշ ֆինանսական գործիքների, որոնք ներկայացված են ապագա դրամական հոսքերի ներկա գեղչված արժեքով:

2.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը հայկական դրամն է (դրամ), որն էլ հանդիսանում է Ընկերության գործառնական արժույթը, քանի որ այն լավագույնս արտացոլում է ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Ընկերության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հայկական դրամով (եթե այլ բան նշված չէ), քանի որ, ղեկավարության համոզմամբ, այս արժույթն առավել օգտակար է Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների համար: Դրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար միավորը:

2.4 Գնահատումների և դատողությունների կիրառում

ՖՀՄՄ-ներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որպեսզի Ընկերության ղեկավարությունը կարևոր գնահատումներ և ենթադրություններ կատարի, որոնք ազդեցություն են գործում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների գումարների, ինչպես նաև հաշվետու տարվա եկամուտների և ծախսերի գումարների վրա: Առավել մեծ դատողություն պահանջող և բարդություն ներկայացնող էական ոլորտները, կամ այն ոլորտները, որտեղ ենթադրություններն ու գնահատումներն էական են ֆինանսական հաշվետվությունների համար, բացահայտված են ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություն 20-ում:

2.5 Նոր և վերանայված ստանդարտների ընդունում

Ընթացիկ տարում Ընկերությունն ընդունել է իր գործունեության համար կիրառելի և 2022թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանների համար ուժի մեջ մտած բոլոր նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) և ՀՀՄՄԽ-ի Մեկնաբանման կոմիտեի (ՄԿ) կողմից:

Նշված փոփոխությունների բնույթը և ազդեցությունը բացահայտված են ստորև:

Նոր և վերանայված ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնք կիրառելի են 2022թ. հունվարի 1-ից և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար

Ներքոհիշյալ նոր ստանդարտներն ու փոփոխությունները, որոնք առաջին անգամ կիրառվել են 2022թ., որն էլ էական ազդեցություն չեն ունեցել Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Ստանդարտ

Ստանդարտի կամ մեկնաբանության անունը

ՖՀՄՄ 3

Հղումներ հայեցակարգային հիմունքներին (ՀՀՄՄ 3 փոփոխություններ)

ՀՀՄՍ 16 Մուտքեր նախքան նախատեսված օգտագործումը (ՀՀՄՍ 16 փոփոխություններ)

ՀՀՄՍ 37 Անբարենպաստ պայմանագրեր. Պայմանագրի կատարման ծախսումներ (ՀՀՄՍ 37 փոփոխություններ)

ՖՀՄՍ 1, ՖՀՄՍ 9, 2018-2021թ. ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարեփոխումներ (ՖՀՄՍ 1, ՀՀՄՍ 41, ՖՀՄՍ 16 ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 41, ՖՀՄՍ 16 փոփոխություններ)

Ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Հնկերության կողմից

Այս ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման ամսաթվի դրությամբ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից թողարկվել են որոշակի նոր ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք սակայն դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Հնկերության կողմից:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ բոլոր կիրառելի հրապարակումները կներդրվեն Հնկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում սկսած հրապարակման ուժի մեջ մտնելու ամսաթվին հաջորդող առաջին իսկ ժամանակաշրջանից:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Հնկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև.

Ստանդարտ	Ստանդարտի կամ մեկնաբանության անունը	Տվյալ ամսաթվին կամ դրանից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար կիրառելի
ՖՀՄՍ 17	Փոփոխություններ Ապահովագրական պայմանագրերում ՖՀՄՍ 17, ներառյալ ՖՀՄՍ 9-ի կիրառումից ժամանակավոր ազատման երկարաձգումը (ՖՀՄՍ 4 փոփոխություններ)	1 հունվարի 2023թ.
ՀՀՄՍ 12	Մեկ գործարքից առաջացող ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ (ՀՀՄՍ 12 փոփոխություններ)	1 հունվարի 2023թ.
ՀՀՄՍ 1	Պարտավորությունների դասակարգումը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ (ՀՀՄՍ 1 փոփոխություն)	1 հունվարի 2024թ.
ՀՀՄՍ 8	Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում (ՀՀՄՍ 8 փոփոխություն)	1 հունվարի 2023թ.
ՀՀՄՍ 1	Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում (ՀՀՄՍ 1 և Գործնական կիրառություն 2)	1 հունվարի 2023թ.
ՀՀՄՍ 16	Վարձակալության պարտավորություն Վաճառքի և հետադարձ վարձակալության	1 հունվարի 2024թ.

ՀՀՄՄ 1	Ոչ-ընթացիկ պարտավորություններ պայմանագրերի հետ (ՀՀՄՄ 1 փոփոխություն)	1 հունվարի 2024թ.
--------	--	-------------------

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

3.1 Արտարժույթ

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Ընկերության համար գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի կողմից հրապարակված փոխարժեքը, 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում էր 393.57 ՀՀ դրամ, 1 եվրոն՝ 420.06 ՀՀ դրամ (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում էր 480.14 ՀՀ դրամ, 1 եվրոն՝ 542.61 ՀՀ դրամ): Ոչ դրամային հոդվածները չեն վերահաշվարկվում և չափվում են պատմական արժեքով:

Արտարժույթով գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում:

3.2 Ոչ նյութական ակտիվներ

Կոնցեսիոն ակտիվներ

Կոնցեսիոն համաձայնագրի շրջանակներում ՀՀ Կառավարությունը Ընկերությանը տվել է բացառիկ իրավունք՝ ղեկավարել, շահագործել և գործունեություն կազմակերպել օդանավակայանում: Միևնույն ժամանակ Ընկերությունը պարտավորվել է ապահովել ավիացիոն ծառայությունների բնականոն և անընդհատ մատուցումը, ինչպես նաև իրականացնել շինարարական և բարեկարգման աշխատանքներ: Կոնցեսիոն համաձայնագրի մանրամասները նկարագրված են ծանոթագրություն 1-ում:

Ընկերությունը հաշվառում է կոնցեսիոն իրավունքը ՖՀՄՄԿ 12 Ծառայության կոնցեսիայի համաձայնություններ մեկնաբանության համաձայն: Այդ մեկնաբանության գործողության ոլորտում՝ պայմանագրային համաձայնության պայմաններով, Ընկերությունը հանդես է գալիս որպես ծառայություն մատուցող: Ընկերությունը կառուցում և բարելավում է Օդանավակայանը (կառուցման կամ բարելավման ծառայություններ), և շահագործում ու սպասարկում է այն (շահագործման ծառայություններ)՝ սահմանված կոնցեսիոն ժամանակաշրջանի ընթացքում:

Ընկերությունը ճանաչում է կոնցեսիոն իրավունքը որպես ոչ նյութական ակտիվ: Կոնցեսիոն իրավունքը ճանաչվում է ինքնարժեքով, որը շինարարական և բարեկարգման աշխատանքների իրական արժեքն է: Շինարարական կամ բարեկարգման աշխատանքների իրական արժեքը հավասար է դրանց ինքնարժեքին, գումարած խելամիտ սահմանը, որը գնահատված է 3%:

Ընկերությունը հաշվառում է կառուցման կամ բարեկարգման ծառայությունների հետ կապված հասույթը՝ համաձայն ՖՀՄՄ 15-ի (տես ծանոթագրություն 3.12):

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը բարեկարգված կամ կառուցված ակտիվի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում: Կոնցեսիոն ակտիվի օգտակար ծառայությունը, որը բխում է պայմանագրով ամրագրված իրավունքներից, չի գերազանցում պայմանագրային ամրագրված իրավունքների ժամկետը, սակայն կարող է լինել ավելի կարճ՝ կախված այն ժամանակահատվածից, որի ընթացքում Ընկերությունը մտադիր է օգտագործել տվյալ ակտիվը: Այդ գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետը շենքերի և շինությունների համար 10-ից 30 տարի է:

Այլ ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել Ընկերության կողմից և ունեն օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ, ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում կամ ավելացվում է այլ ակտիվի սկզբնական արժեքին՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, որը կազմում է 3-10 տարի արտոնագրերի և ծրագրերի համար:

3.3 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը, հարկերը, որոնք ենթակա չեն վերադարձման, և ուղղակիորեն վերագրվող ծախսումները: Երբ հիմնական միջոցների միավորը բաղկացած է տարբեր օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, դրանք հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցի առանձին միավորներ:

Կառուցման ընթացքում գտնվող հիմնական միջոցները, հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է ուղղակիորեն վերագրելի ծախսումները, տեղանքի նախապատրաստման, տեղակայման ծախսումները, մասնագիտական վճարները, իսկ որակավորվող ակտիվի դեպքում՝ նաև կապիտալացման ենթակա փոխառության ծախսումները՝ համաձայն Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության:

Հիմնական միջոցի օտարման կամ դուրսգրման հետևանքով առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է վաճառքից հասույթի և ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի տարբերությամբ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Հիմնական միջոցի՝ որպես առանձին ակտիվ հաշվառվող միավորի բաղկացուցչի փոխարինման ծախսումները կապիտալացվում են դուրս գրված բաղկացուցչի հաշվեկշռային արժեքի հետ: Այլ հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն ժամանակ, երբ դրանք ավելացնում են հիմնական միջոցի միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները: Բոլոր այլ ծախսումները, ներառյալ պահպանման և վերանորոգման ծախսումները, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կատարվելու ժամանակաշրջանում:

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում կամ ավելացվում է այլ ակտիվի սկզբնական արժեքին՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է այն պահից, երբ ակտիվը դառնում է մատչելի՝ իր նպատակային նշանակությամբ օգտագործելու:

համար: Հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ներկայացված են ստորև.

Շենքեր և կառուցվածքներ	- 15-30 տարի
Տրանսպորտային միջոցներ և մեքենաներ	- 3-10 տարի
Տնտեսական գույք և այլն	- 2-7 տարի

Քանի որ հողի համար հնարավոր չէ որոշել վերջավոր օգտակար ծառայության ժամկետ, համապատասխան հաշվեկշռային արժեքը չի ամորտիզացվում:

Օդանավակայանի ենթակառուցվածքի միավորները, որոնք ՀՀ Կառավարության կողմից հասանելի են դարձել Ընկերությանը՝ ծառայության համաձայնության նպատակի համար, չեն ճանաչվում որպես Ընկերության հիմնական միջոցներ, քանի որ ծառայության պայմանագրային համաձայնությամբ ենթակառուցվածքի օգտագործման վերահսկողության իրավունքը չի փոխանցվում Ընկերությանը:

3.4 Պաշարներ

Պաշարներն այն ակտիվներն են, որոնք պահվում են սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի համար, կամ հումքի, կամ նյութի ձևով՝ արտադրանքի թողարկման կամ ծառայությունների մատուցման ընթացքում օգտագործելու համար: Պահեստամասերը, վթարային սարքավորումները և օժանդակ սարքավորումները նույնպես ճանաչվում են որպես պաշար, եթե դրանք չեն համապատասխանում հիմնական միջոցների սահմանմանը:

Պաշարները հաշվառվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Իրացման գուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ձևավորվող գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները: Պաշարների ինքնարժեքը հաշվարկվում է՝ օգտագործելով միջին կշռված մեթոդը, և ներառում է պաշարների ձեռքբերման, ինչպես նաև դրանք իրենց ներկայիս վիճակին և գտնվելու վայր հասցնելու ծախսերը:

3.5 Ֆինանսական գործիքներ

Ճանաչում և ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները ճանաչվում են, երբ Ընկերությունը դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվներն ապաճանաչվում են, երբ լրանում են ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները, կամ այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվները բոլոր նշանակալից ռիսկերով ու հատուցումներով փոխանցվում են երրորդ կողմին:

Ֆինանսական պարտավորությունները ապաճանաչվում են, երբ դրանք մարվում են, վճարման ենթակա չեն, չեղյալ են ճանաչվել կամ լրացել է դրանց ուժի մեջ լինելու ժամկետը:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և սկզբնական չափումը

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված ծախսումները, բացառությամբ այն առևտրային դեբիտորական պարտքերի, որոնք չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ և չափվում են գործարքի գնով՝ ՖՀՄՄ 15-ի պահանջներին համապատասխան:

Ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հեջավորման գործիքների բաժանվում են հետևյալ կատեգորիաների.

- ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող,
- իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,
- իրական արժեքով չափվող՝ այլ համապարփակ արդյունքի միջոցով:

Դասակարգումը բնորոշվում է հետևյալ երկու պարագայով.

- Ընկերության՝ ֆինանսական ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելը,
- Ֆինանսական ակտիվի՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի հատկանիշները:

Ֆինանսական ակտիվներին առնչվող ամբողջ եկամուտը և ծախսերը, որոնք ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, արտացոլված են ֆինանսական եկամուտում, ֆինանսական ծախսերում կամ փոխարժեքային տարբերությունից զուտ օգուտում կամ վնասում՝ բացառությամբ դեբիտորական պարտքերի և ժամկետային ավանդների արժեզրկման, որը արտացոլված է վարչական ծախսերում: Ընկերության ֆինանսական ակտիվները, ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ծանոթագրություն 21.2-ում:

Ֆինանսական ակտիվների հետագա չափումը

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, եթե ակտիվները բավարարում են հետևյալ պայմաններին (և չեն դասակարգված որպես իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով).

- դրանք պահվում են այն բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է պահել ֆինանսական ակտիվները և հավաքագրել դրանց հետ կապված պայմանագրային դրամական հոսքերը,
- ֆինանսական ակտիվների պայմանագրային պայմաններն առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ:

Սկզբնական ճանաչումից հետո այս ակտիվները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն դեպքերում, երբ գեղչման ազդեցությունը աննշան է, գեղչում չի կատարվում: Ֆինանսական գործիքների այս կատեգորիայում են դասակարգվում Ընկերության դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, ժամկետային ավանդները, առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի մեծամասնությունը:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչելու համար ՖՀՄՍ 9-ում արժեզրկմանը ներկայացված պահանջներում օգտագործվում է ապագային առնչվող տեղեկատվություն՝ «Ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելը»: ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների շրջանակներում ընդգրկվող գործիքները ներառում են դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, ժամկետային ավանդները, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով և առևտրային դեբիտորական պարտքերը, որոնք ճանաչվել և չափվել են ՖՀՄՍ 15-ի համաձայն:

Պարտքային կորուստների ճանաչումը այլևս կախված չէ Ընկերության՝ պարտքային կորուստը բնորոշող իրադարձության սկզբնական բացահայտումից: Փոխարենը, պարտքային ռիսկը գնահատելիս և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Ընկերությունը դիտարկում է տեղեկատվության ավելի ընդլայնված զանգված՝ ներառյալ անցյալ իրադարձությունները, ընթացիկ պայմանները, խելամիտ և հիմնավորված

կանխատեսումները, որոնք ազդեցություն ունեն գործիքի ապագա դրամական հոսքերի ակնկալվող հավաքագրելիության վրա:

Առաջընթաց գնահատման մոտեցումը կիրառելիս առանձնացվում են հետևյալները.

- ֆինանսական գործիքներ, որոնց պարտքային որակները սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն չեն վատթարացել կամ ունեն ցածր պարտքային ռիսկ («Փուլ 1») և
- ֆինանսական գործիքներ, որոնց պարտքային որակները սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն վատթարացել են և որոնց պարտքային ռիսկը ցածր չէ («Փուլ 2»):

«Փուլ 3»-ը ընդգրկում է այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց մասով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առկա են արժեզրկման օբյեկտիվ ապացույցներ:

Առաջին դասի ակտիվների համար ճանաչվում են «12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները», մինչդեռ «գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները» ճանաչվում են երկրորդ դասի ակտիվների համար: Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափումը որոշվում է ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ժամկետի պարտքային կորուստների հավանականության միջին կշռված գնահատումով:

Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը և չափումը

Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են վարկերը և փոխառությունները, առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը: Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները, ըստ կատեգորիաների, ներկայացված են ծանոթագրություն 21.2-ում:

Վարկեր և փոխառություններ

Վարկերը և փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ առանց գործարքային ծախսերի: Իրական արժեքի և նումինալ արժեքի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ փոխառությունը ստացվել է սեփականատերերից: Այս դեպքում իրական և նումինալ արժեքների միջև տարբերությունը ճանաչվում է սեփական կապիտալում որպես լրացուցիչ կապիտալ: Սկզբնական ճանաչումից հետո վարկերը և փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ այս արժեքի և մարման արժեքի միջև տարբերությունը փոխառության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով: Տոկոսավճարները և փոխառությունների հետ կապված այլ ծախսերը ծախսագրվում են կատարմանը զուգահեռ՝ որպես ֆինանսական ծախսերի մի մաս, բացի որակավորվող ակտիվի ձեռքբերմանը, կառուցմանը կամ արտադրությանն ուղղակիորեն վերագրվող փոխառության ծախսումներից, որոնք կապիտալացվում են որպես այդ ակտիվի արժեքի մաս:

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը ճանաչվում են իրական արժեքով, հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

3.6 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Մնացորդները դրամարկղում և բանկերում ներառում են կանխիկ միջոցները և բանկային հաշիվների մնացորդները:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության նպատակով՝ դրամական միջոցների համարժեքները կարճաժամկետ, բարձր իրացվելի ներդրումներն են, որոնք հեշտ փոխարկվում են դրամական միջոցների՝ նախապես հայտնի գումարներով, և որոնց արժեքի

փոփոխման ռիսկը նշանակալի չէ: Դրամական միջոցների համարժեքները պահվում են կարճաժամկետ դրամական պարտավորությունները բավարարելու նպատակով, այլ ոչ թե ներդրման կամ այլ նպատակներով: Ընկերությունը դասակարգում է ներդրումները որպես դրամական միջոցների համարժեքներ այն դեպքում, եթե դրանք հեշտ փոխարկվում են դրամական միջոցների՝ նախապես հայտնի գումարներով, և որոնց արժեքի փոփոխման ռիսկը նշանակալի չէ:

3.7 Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում

Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ակտիվները չեն ամորտիզացվում և յուրաքանչյուր տարի ենթարկվում են արժեզրկման ստուգման: Մաշվող ակտիվները արժեզրկման համար վերանայվում են, երբ իրադարձությունները և հանգամանքների փոփոխությունները վկայում են այն մասին, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքը կարող է չվերականգնվել: Արժեզրկման կորուստը ճանաչվում է այն գումարով, որով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է փոխհատուցվող գումարը:

Փոխհատուցվող գումարը վաճառքի գույք գնից և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է: Եթե ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարն ավելի փոքր է նրա հաշվեկշռային արժեքից, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստներն անմիջապես ճանաչվում են որպես ծախս շահույթում կամ վնասում:

Երբ հետագայում արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը ավելացվում է մինչև նրա փոխհատուցվող գումարը, բայց այնպես, որ ակտիվի ավելացված հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ, եթե նախորդ տարիներին այդ ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի գծով արժեզրկումից կորուստներ ճանաչված չլինեին: Արժեզրկումից կորստի հակադարձումն անմիջապես ճանաչվում է որպես եկամուտ շահույթում կամ վնասում:

3.8 Սեփական կապիտալ

Ընկերության կողմից թողարկվող կապիտալի գործիքները հաշվառվում են անվանական արժեքով:

Բաժնետիրական կապիտալն իրենից ներկայացնում է թողարկված բաժնետոմսերի նոմինալ արժեքը:

Զբաղիված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթը:

Շահաբաժինները ճանաչվում են որպես պարտավորություն այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք հայտարարվում են:

Սեփականատիրոջ հետ բոլոր գործարքները գրանցվում են առանձին սեփական կապիտալում:

3.9 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Ընկերությունն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և եթե հավանական է, որ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե դրա ազդեցությունը զգալի է, ապա պահուստը որոշվում է ապագա դրամական արտահոսքերի գեղչման միջոցով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը տոկոսադրույքը, որն արտացոլում է դրամի ժամանակային

արժեքի վերաբերյալ շուկայի ընթացիկ գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը վերագրվող յուրահատուկ ռիսկերը:

3.10 Շահութահարկ

Ընթացիկ շահութահարկը տարվա համար հարկվող շահույթից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվետու ամսաթվին գործող կամ ըստ էության գործող հարկային դրույթաչափերով՝ հաշվի առնելով նախորդ տարիների համար վճարվելիք հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը հաշվարկվում է ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և շահութահարկի հաշվարկման ժամանակ օգտագործվող համապատասխան հարկային բազաների միջև ժամանակավոր տարբերություններից: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար: Հետաձգված հարկային ակտիվները պետք է ճանաչվեն բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների համար այն չափով, որքանով որ հավանական է հարկվող շահույթի ստացում, որի դիմաց կարող է օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը: Այսպիսի հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չեն ճանաչվում, եթե ժամանակավոր տարբերությունն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումից այնպիսի գործարքում, որը գործարքի պահին չի ազդում ո՛չ հաշվապահական շահույթի, ո՛չ էլ հարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվում է այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ Ընկերությունը կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնց կիրառման մեջ լինելն ակնկալվում է ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումն արտացոլում է հարկային հետևանքները, որոնք երևան են գալու կախված այն եղանակից, որով Ընկերությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

3.11 Հատուցումներ աշխատակիցներին

Կարճաժամկետ հատուցումներն աշխատակիցներին այն հատուցումներն են, որոնք ենթակա են մարման ամբողջությամբ տարեկան այն հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտից հետո տասներկու ամսվա ընթացքում, որում աշխատակիցները մատուցել են համապատասխան ծառայությունները: Դրանք ներառում են՝

- (ա) աշխատավարձերը և պարգևավճարները,
- (բ) վճարովի տարեկան արձակուրդները և անաշխատունակության հետ կապված վճարովի արձակուրդները,

Երբ աշխատակիցները հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում Ընկերությանը մատուցում են ծառայություններ, Ընկերությունն աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների չգեղջված գումարը, որն ակնկալվում է վճարել այդ ծառայությունների դիմաց, ճանաչում է՝

- (ա) որպես պարտավորություն (հաշվեգրված ծախս)՝ արդեն վճարված ցանկացած գումար հանելուց հետո: Եթե արդեն վճարված գումարը գերազանցում է հատուցումների

չգեղչված գումարը, Ընկերությունը պետք է ճանաչի այդ տարբերությունը որպես ակտիվ (կանխավճարված ծախս)՝ այն չափով, որով կանխավճարը կհանգեցնի ապագա վճարումների կրճատման կամ դրամական միջոցների վերադարձի,

(բ) որպես ծախս, եթե գումարը չի ներառվել այլ ակտիվի արժեքի մեջ:

Վճարովի բացակայություններ

Վճարովի բացակայությունների ձևով աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են հետևյալ կերպ.

- (ա) կուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ աշխատակիցները ծառայություն են մատուցում, որն ավելացնում է իրենց իրավունքներն ապագա վճարովի բացակայությունների նկատմամբ,
- (բ) չկուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ բացակայությունը տեղի է ունենում:

Պարգևավճարներ

Պարգևավճարների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են միայն այն ժամանակ, երբ Ընկերությունն ունի այդպիսի վճարումներ կատարելու ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և պարտականությունը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Ներկա պարտականություն գոյություն ունի այն և միայն այն դեպքում, երբ Ընկերությունը վճարում չկատարելու ոչ մի իրատեսական այլընտրանք չունի:

3.12 Հասույթ

Հասույթ պայմանագրերից

Ընկերության հասույթը ձևավորվում է հիմնականում ավիացիոն ծառայությունների մատուցումից՝ տրամադրելով վայրէջքի, թռիչքի և օդանավի փոխադրման ու կայանման պայմաններ ավիաընկերություններին, ինքնաթիռներին վառելիքի մատակարարումից, ինչպես նաև կոմերցիոն ծառայությունների մատուցումից, մասնավորապես՝ մաքրության, օդանավակայանի անվտանգության և այլ ծառայությունների մատուցման նպատակով վերգետնյա տարածքների վարձակալությունից:

Որոշելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է ճանաչել հասույթ, թե ոչ, Ընկերությունն առաջնորդվում է 5-րդ պայլի գործընթացով.

- 1 Բացահայտել հաճախորդի հետ պայմանագիրը,
- 2 Բացահայտել կատարման պարտականությունները,
- 3 Որոշել գործարքի գինը,
- 4 Բաշխել գործարքի գինը կատարման պարտականությունների միջև,
- 5 Ճանաչել հասույթը, երբ կատարման պարտականությունները բավարարված են:

Հասույթը ճանաչվում է կամ ժամանակի մեջ որևէ պահին կամ ժամանակի ընթացքում, երբ Ընկերությունը բավարարում է կատարման իր պարտականությունը՝ հաճախորդին փոխանցելով խոստացված ապրանքը կամ ծառայությունը:

Ընկերությունը ճանաչում է դեռևս չբավարարված կատարման պարտականությունների համար ստացված հատուցման դիմաց պայմանագրային պարտավորությունները և արտացոլում է այդ գումարները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որպես

հաճախորդներից ստացված կանխավճարներ: Նմանապես, եթե Ընկերությունը բավարարում է կատարման պարտականությունը միջև հատուցման ստանալը, Ընկերությունը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչում է կամ պայմանագրային ակտիվ, կամ դեբիտորական պարտք՝ կախված նրանից, թե արդյոք հատուցման նկատմամբ իր իրավունքն առաջանում է միայն ժամանակն անցնելուն պես, թե՞ այլ պայմանների տեղի ունենալուց կախված:

Ավիացիոն ծառայություններից հասույթ

Ավիացիոն ծառայություններից ստացված հասույթը ներառում է օդանավերին մատուցվող ծառայություններից, կոմերցիոն ծառայություններից, վառելիքի լիցքավորումից, բեռների ավիափոխադրումից հասույթները, որոնք ճանաչվում են ծառայությունների մատուցմանը զուգահեռ:

Օդանավերին մատուցվող ծառայություններից ստացված հասույթն առաջանում է վայրէջքի/թռիչքի, ինչպես նաև մեկնող ուղևորներին մատուցված ծառայություններից: Օդանավերին տրամադրվող ծառայություններից ստացված հասույթը ճանաչվում է, երբ օդանավը օդ է բարձրանում կամ վայրէջք է կատարում:

Կոմերցիոն ծառայություններից հասույթը ներառում է նաև ուղևորների հատուկ սպասարկման (VIP սրահ), ավտոկայանման և այլ ծառայություններից մուտքերը:

Վառելիքի վաճառքից հասույթն առաջանում է օդանավի լիցքավորման պահին:

Բեռների ավիափոխադրումներից ստացված հասույթն առաջանում է բեռների փոխադրման և պահեստավորման ծառայություններից:

Շինարարությունից և բարեկարգումներից հասույթ

Շինարարական ծառայությունների դիմաց ոչ նյութական ակտիվների փոխանակումը (տես՝ ծանոթագրություն 3.2) դիտվում է որպես հասույթ առաջացնող գործարք: Համաձայն ՖՀՄՄ 15-ի «Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ», Ընկերությունը ճանաչում է հասույթը՝ կախված այն բանից, թե ինչքանով է բավարարված կատարման պարտականությունը: Շինարարությունից ստացված հասույթը չափվում է շինարարական ծառայությունների իրական արժեքով:

Վարձակալական եկամուտ

Վարձակալական եկամուտն առաջանում է օդանավակայանի տարածքում տրամադրված թույլտվություններից (օդանավակայանի տարածքում գործելու իրավունքներ) և գովազդի նպատակով վերգետնյա տարածքների վարձակալությունից: Վարձակալական եկամուտը ճանաչվում է՝ կիրառելով գծային մեթոդը համապատասխան վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

4 Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար դրամ

	Կոնցեսիոն ակտիվներ	Այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք			
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	122,253,309	93,869	122,347,178
Ավելացում	3,216,388	28,114	3,244,502
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	125,469,697	121,983	125,591,680
Ավելացում	765,013	177,811	942,824
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	126,234,710	299,794	126,534,504
<i>Կուտակված ամորտիզացիա</i>			
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	53,825,678	51,060	53,876,738
Տարվա հաշվարկ	6,205,952	12,448	6,218,400
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	60,031,630	63,508	60,095,138
Տարվա հաշվարկ	6,467,062	154,974	6,622,036
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	66,498,692	218,482	66,717,174
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>			
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	65,438,067	58,475	65,496,542
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	59,736,018	81,312	59,817,330

Ինչպես նկարագրված է ծանոթագրություն 1-ում, 2001թ. դեկտեմբերի 17-ին կնքվեց Կոնցեսիոն համաձայնագիր ՀՀ Կառավարության և «Կորպորասիոն Ամերիկա» ընկերության միջև, որը, ի թիվս այլ իրավունքների և պարտականությունների, շնորհել է Ընկերությանը բացառիկ իրավունք կառավարելու, աշխատեցնելու և շահագործելու ՀՀ, ք. Երևանի «Զվարթնոց» Միջազգային Օդանավակայանն ու կապակցված հիմնական միջոցները: Կոնցեսիոն համաձայնագիրը կնքվել է 30 տարով՝ մինչև 2031թ. դեկտեմբերի 17: Կոնցեսիոն ժամանակաշրջանի ավարտին Ընկերությունը Համաձայնագրի ժամկետը լրացուցիչ 5-ական տարով՝ անժամանակ երկարաձգելու հնարավորություն ունի:

Ինչպես նկարագրված է ծանոթագրություն 3.2-ում, կոնցեսիոն իրավունքը (ակտիվները) ստեղծվել է շինարարության ընթացքում և ճանաչվել է շինարարական և բարեկարգման աշխատանքների իրական արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է շինարարական և բարեկարգման աշխատանքների ինքնարժեքը, գումարած 3% սահմանային շահույթը:

Կոնցեսիոն իրավունքի ավելացումները հիմնականում իրենցից ներկայացնում են Գյումրու «Շիրակ» օդանավակայանի հիմնովին նորոգման, ամրացման և արդիականացման աշխատանքները՝ 297,795 հազար դրամ արժողությամբ (2021թ.՝ 2,619,024 հազար դրամ):

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարում 6,467,062 հազար դրամի (2021թ.՝ 6,205,952 հազար դրամ) ամորտիզացիայի ծախսը բաշխվել է վաճառքի ինքնարժեքին: 154,974 հազար դրամի (2021թ.՝ 12,448 հազար դրամ) մնացած ամորտիզացիայի ծախսը բաշխվել է վարչական ծախսերին:

5 Հիմնական միջոցներ

Հազար դրամ

	Հոդ և շինություն- ներ	Տրանսպոր- տային միջոցներ և մեքենաներ	Տնտեսա- կան գույք և այլն	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>				
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,553,466	7,072,508	7,854,355	17,480,329
Ավելացում	30,358	149,530	318,509	498,397
Օտարում	(87,500)	(175,553)	(1,043)	(264,096)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,496,324	7,046,485	8,171,821	17,714,630
Ավելացում	-	630,587	910,641	1,541,228
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,496,324	7,677,072	9,082,462	19,255,858
<i>Կուտակված մաշվածություն և արժեզրկում</i>				
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	971,226	4,134,262	6,436,452	11,541,940
Տարվա հաշվարկ	101,642	531,909	398,550	1,032,101
Օտարման հետևանքով դուրսգրում	-	(174,649)	(1,043)	(175,692)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,072,868	4,491,522	6,833,959	12,398,349
Տարվա հաշվարկ	105,437	534,207	375,715	1,015,359
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,178,305	5,025,729	7,209,674	13,413,708
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>				
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,423,456	2,554,963	1,337,862	5,316,281
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,318,019	2,651,343	1,872,788	5,842,150

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամբողջովին մաշված հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքը կազմում է 7,819,410 հազար դրամ (2021թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 7,049,619 հազար դրամ):

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարում 1,004,705 հազար դրամի (2021թ.՝ 1,015,198 հազար դրամ) մաշվածության ծախսը բաշխվել է վաճառքի ինքնարժեքին: 10,654 հազար դրամի (2021թ.՝ 16,903 հազար դրամ) մնացած մաշվածության ծախսը բաշխվել է վարչական ծախսերին:

6 Հետաձգված հարկային ակտիվներ

Հետաձգված հարկերի շարժը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ

	2022թ.	2021թ.
Տարեսկզբի մնացորդ	341,117	1,233,519
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված (ծախս)/փոխհատուցում	48,644	(892,402)
Տարեվերջի մնացորդ	389,761	341,117

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	1 հունվարի 2022թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2022թ.
<i>Հետաձգված հարկային ակտիվներ</i>			
Պաշարներ	9,513	(63)	9,450
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	8,728	-	8,728
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	89,849	25,094	114,943
Ոչ նյութական ակտիվներ	445,834	(158,378)	287,456
	553,924	(133,347)	420,577
<i>Հետաձգված հարկային պարտավորություններ</i>			
Բանկային վարկեր	202,895	(179,171)	23,724
Հիմնական միջոցներ	9,912	(2,820)	7,092
	212,807	(181,991)	30,816
Զուտ արդյունք - հետաձգված հարկային ակտիվներ	341,117	48,644	389,761

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	1 հունվարի 2021թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2021թ.
<i>Հետաձգված հարկային ակտիվներ</i>			
Պաշարներ	10,631	(1,118)	9,513
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	8,728	-	8,728
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	96,527	(6,678)	89,849
Ոչ նյութական ակտիվներ	600,758	(154,924)	445,834
Հարկային վնասներ	925,285	(925,285)	-
	1,641,929	(1,088,005)	553,924
<i>Հետաձգված հարկային պարտավորություններ</i>			
Բանկային վարկեր	379,185	(176,290)	202,895
Հիմնական միջոցներ	29,225	(19,313)	9,912
	408,410	(195,603)	212,807
Զուտ արդյունք - հետաձգված հարկային ակտիվներ	1,233,519	(892,402)	341,117

7 Պաշարներ

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վառելիք	4,296,580	3,812,484
Նյութեր և այլ	1,251,728	1,145,070
	<u>5,548,308</u>	<u>4,957,554</u>

8 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	4,071,461	2,145,663
Այլ դեբիտորական պարտքեր	812	3,872
Ակնկալվող պարտքային կորուստների համար պահուստ	(119,693)	(64,705)
	<u>3,952,580</u>	<u>2,084,830</u>
<i>Ոչ ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Տրված կանխավճարներ	429,907	442,363
Կանխավճարված հարկեր	400,701	568,806
	<u>830,608</u>	<u>1,011,169</u>
	<u>4,783,188</u>	<u>3,095,999</u>

Բոլոր գումարները կարճաժամկետ են: Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գուտ հաշվեկշռային արժեքը համարվում է իրական արժեքի խելամիտ գնահատում:

Ծառայությունների մատուցումից առաջացած առևտրային դեբիտորական պարտքի միջին տևողությունը կազմում է 16 օր (2021թ.՝ 16 օր): Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվարկվում:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների համար պահուստի շարժը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ

	2022թ.	2021թ.
Կորուստների գծով պահուստը տարեսկզբին	64,705	233,192
Տարվա ընթացքում պահուստի ճանաչում	70,287	41,164
Պահուստի հակադարձում	-	(138,098)
Տարվա ընթացքում դուրսգրում	-	(71,553)
Արտարժույթի փոխարժեքի տատանման ազդեցություն	(15,299)	-
Կորուստների գծով պահուստը տարեվերջին	<u>119,693</u>	<u>64,705</u>

22 (բ) ծանոթագրությունում ներկայացված են պարտքային ռիսկի և ակնկալվող պարտքային կորուստի վերլուծության վերաբերյալ բացահայտումները:

Տե՛ս ծանոթագրություն 22 (ա)՝ առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի արժույթների բացահայտման համար:

9 Ժամկետային ավանդներ

Ժամկետային ավանդներն իրենցից ներկայացնում են «Ամերիա Բանկ» ՓԲ ընկերությունում 3.55% տարեկան տոկոսադրույքով ներդրված 10,000,000 դոլար ընդհանուր գումարով ժամկետային ավանդները, որոնք ենթակա են մարման մինչև 2023թ. նոյեմբերի 22-ը:

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մայր գումար	3,935,700	4,801,400
Կուտակված տոկոս	15,694	20,258
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(49,904)	(103,281)
	<u>3,901,490</u>	<u>4,718,377</u>

2022 և 2021թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը ժամկետային ավանդներն ամբողջությամբ գրավադրել է՝ «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ից ստացված վարկերն ապահովելու համար:

Տե՛ս ծանոթագրություն 22՝ ժամկետային ավանդների արժույթների բացահայտման համար:

10 Մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխիկ միջոցներ	1,288	1,267
Բանկային հաշիվներ	11,254,177	21,468,015
	<u>11,255,465</u>	<u>21,469,282</u>

2022 և 2021թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը բանկային հաշիվներում առկա ողջ գումարը գրավադրել է՝ «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ից ստացված վարկերն ապահովելու համար:

Տե՛ս ծանոթագրություն 22՝ դրամարկղում և բանկերում մնացորդների արժույթների բացահայտման համար:

11 Կապիտալ և պահուստներ

11.1 Բաժնետիրական կապիտալ

Բաժնետոմսերի քանակը, եթե այլ բան նշված չէ	Սովորական բաժնետոմսեր 2022թ.	Սովորական բաժնետոմսեր 2021թ.
Հայտարարված բաժնետոմսեր		
Սովորական բաժնետոմսերի քանակը, յուրաքանչյուրը՝ 1 դրամ	19,808,023,634	19,808,023,634

Ընկերությունն ունի սովորական բաժնետոմսերի մեկ դաս, որը հաստատուն եկամտի նկատմամբ իրավունք չունի:

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ից ստացված վարկերն ապահովվելու նպատակով գրավադրվել են Ընկերության բաժնետոմսերը:

Վարկային համաձայնագրի համաձայն Ընկերությունը չպետք է փոփոխություններ կատարի կամ թույլ տա փոփոխություններ կատարել իր կապիտալում, այդ թվում իր բաժնետիրական կապիտալի գնում, չեղարկում կամ վճարում կամ հետագա բաժնետիրական կապիտալի թողարկում՝ բացառությամբ գործունեության բնականոն ընթացքում կատարվող գործարքների:

11.2 Շահաբաժիններ

2022թ. ընթացքում սովորական բաժնետոմս ունեցող բաժնետերերին վճարվել է 9,046,700 հազար դրամ շահաբաժին (2021թ.՝ զրո): Կրեդիտորական պարտքերում ներառվում է շահաբաժինների գծով 1,033,300 հազար դրամի պարտավորություններ:

11.3 Պահուստային կապիտալ

«Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» օրենքի և Ընկերության կանոնադրության համաձայն՝ Ընկերության բաշխման ենթակա պահուստները սահմանափակվում են չբաշխված շահույթի մնացորդով, ինչպես գրանցված է Ընկերության հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվություններում:

Իրավական պահանջների և Ընկերության կանոնադրության համաձայն՝ Ընկերությունն ապագա ծախսերը ծածկելու համար չբաշխված շահույթից պետք է ստեղծի նվազագույն բաշխման ոչ ենթակա պահուստ իր բաժնետիրական կապիտալի 15%-ի չափով:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության բաշխման ոչ ենթակա պահուստները 2,971,204 հազար դրամ են (2021թ.՝ 2,971,204 հազար դրամ):

12 Բանկային վարկեր

2022թ. դեկտեմբերի 28-ին Ընկերությունը «Ամերիաբանկ» ՓԲ Ընկերության հետ կնքված նոր վարկային գծի պայմանագրի շրջանակներում ստացել է 20,000,000 եվրո վարկային միջոցներ: Համաձայն պայմանագրի՝ վարկային գծի առավելագույն գումարը կազմում է 40,000,000 եվրո, որը տարամղրվել է 6% տարեկան տոկոսադրույքով և ենթակա է մարման մինչև 2025 թվականի դեկտեմբերի 23-ը՝ հավասարաչափ կիսամյակային մարումներով:

Մինչ 2022թ. դեկտեմբեր ամիսը Ընկերությունը ստանձնել էր լողացող տոկոսադրույքով, երկարժույթային վարկային պարտավորություններ, որոնք ենթակա էին մարման մինչ 2024թ., սակայն Ընկերությունը մարել է դրանք ընթացիկ տարվա ընթացքում:

Բանկային վարկերն ապահովվելու նպատակով Ընկերությունն ամբողջությամբ գրավադրել է իր բաժնետոմսերը, բանկային ավանդներն ու դրամական միջոցները:

Ոչ ընթացիկ վարկերի իրական արժեքը հավասար է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Ընկերության տոկոսային և արտարժույթային ռիսկերի մասին ավելի մանրամասն տեղեկատվություն ներկայացված է ծանոթագրություն 22-ում:

13 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	1,453,898	639,303
Կրեդիտորական պարտքեր շահաբաժինների գծով	1,033,300	-
Պարտավորություններ աշխատակիցներին	800,976	618,487
Ստացված կանխավճարներ	632,257	467,973
Պարտավորություններ պետական բյուջեին	105,529	-
Այլ	14,456	138,139
	<u>4,040,416</u>	<u>1,863,902</u>

Ապրանքների ձեռքբերման գծով առաջացած պարտավորությունների մարման միջին տևողությունը կազմում է 10 օր (2021թ.՝ 15 օր): Առևտրային կրեդիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվարկվում: Ընկերությունն ունի ֆինանսական ռիսկի կառավարման քաղաքականություններ, որոնք ապահովում են բոլոր պարտավորությունների ժամանակին կատարում:

Տե՛ս ծանոթագրություն 22՝ առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի արժույթների բացահայտման համար:

14 Հասույթ

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
<i>Հասույթ պայմանագրերից</i>		
Ավիավառելիքի լիցքավորում	48,255,581	13,666,583
Ավիացիոն ծառայություններ	25,976,835	22,588,223
Այլ կոմերցիոն ծառայություններ	4,731,309	3,467,272
Շինարարություն և բարեկարգում	765,013	3,216,388
Բեռնափոխադրման ծառայություններ	1,692,205	1,260,731
	<u>81,420,943</u>	<u>44,199,197</u>
<i>Այլ հասույթներ</i>		
Վարձակալական եկամուտ	6,965,186	4,690,982
	<u>88,386,129</u>	<u>48,890,179</u>

Ընկերության հասույթի կտրուկ աճը հիմնականում պայմանավորված է ռուս-ուկրաինական հակամարտությամբ, մասնավորապես, Ռուսաստանի Դաշնության դեմ կիրառված պատժամիջոցների պատճառով, որոշ ավիատրոլություններ սկսել էին սպասարկվել Հայաստանի Հանրապետության տարածքով:

Շինարարությունից և բարեկարգումից հասույթ ձանաչված գումարներն իրենցից ներկայացնում են «Զվարթնոց» և «Շիրակ» օդանավակայանների վերակառուցման և

վերազինման ծախսումները: Այդ ծախսումները չափվում են իրենց իրական արժեքով, ինչը հավասար է շինարարության կամ բարեկարգման ծախսումներին՝ գումարած խելամիտ սահմանը, որը գնահատվում է 3%:

Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթը բաշխվում է հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Հասույթ՝ ճանաչված ժամանակի մեջ որևէ պահի	48,255,581	13,666,583
Հասույթ՝ ճանաչված ժամանակի ընթացքում	33,165,362	30,532,614
	<u>81,420,943</u>	<u>44,199,197</u>

2022թ. հասույթը ներառում է 467,973 հազար դրամ (2021թ.՝ 324,109 հազար դրամ), որը ընդգրկված է տարեսկզբի դրությամբ ստացված կանխավճարների մնացորդում:

Գործող պայմանագրերից առաջացող 632,257 հազար դրամ կատարման պարտականությունների մնացորդը ամբողջությամբ կճանաչվի որպես հասույթ 2023թ. ընթացքում:

15 Վաճառքի ինքնարժեք

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Վաճառված վառելիքի ինքնարժեք	44,644,861	11,950,784
Մաշվածության և ամորտիզացիայի ծախս	7,471,767	7,221,150
Հատուցումներ աշխատակիցներին	4,857,177	3,520,243
Սպասարկման ծախսեր	2,022,390	1,636,433
Շինարարության և բարեկարգման ինքնարժեք	742,731	3,122,706
Այլ	981,015	809,389
	<u>60,719,941</u>	<u>28,260,705</u>

16 Վարչական ծախսեր

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Կառավարման ծառայություններ	1,912,356	2,560,069
Հատուցումներ աշխատակիցներին	1,112,182	828,386
Հարկեր	1,143,458	1,182,038
Ապահովագրական ծախսեր	245,868	254,685
Ծրագրային ապահովման ծախսեր	215,521	247,835
Աուդիտ և խորհրդատվություն	137,511	209,311
Կապի և հաղորդակցման ծախսեր	135,080	166,166
Այլ	744,687	153,209
	5,646,663	5,601,699

17 Այլ գործառնական ծախսեր

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Նվիրատվություններ	269,076	282,406
Այլ	62,601	73,220
	331,677	355,626

18 Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ/(վնաս), գուտ

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
<i>Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	(567,292)	(293,069)
Ժամկետային ավանդներ	(866,053)	(434,876)
Մնացորդներ դրամարկդում և բանկերում	(4,306,886)	(2,433,199)
<i>Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ</i>		
Բանկային վարկեր	5,405,384	4,097,265
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	181,055	66,005
	(153,792)	1,002,126

19 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ընթացիկ հարկ	4,132,054	2,107,181
Հետաձգված հարկ	(48,644)	892,402
	<u>4,083,410</u>	<u>2,999,583</u>

Արդյունավետ հարկային դրույքաչափի համադրումը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	Արդյունավե տ հարկային դրույքաչափ (%)	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	Արդյունավե տ հարկային դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը (համաձայն ՖՀՄՄ- ների)	<u>19,370,654</u>		<u>13,205,723</u>	
Շահութահարկ՝ 18% դրույքաչափով (2021թ.՝ 18%)	3,486,718	18.0	2,377,030	18.0
Չհարկվող եկամտի ազդեցություն	(137,702)	(0.7)	(578,950)	(4.4)
Չնվազեցվող ծախսերի ազդեցություն	<u>734,394</u>	<u>3.8</u>	<u>1,201,503</u>	<u>9.1</u>
Շահութահարկի գծով ծախս	<u>4,083,410</u>	<u>21.1</u>	<u>2,999,583</u>	<u>22.7</u>

20 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

Ենթադրությունները և դատողությունները շարունակաբար գնահատվում են և հիմնված են պատմական փորձի, ինչպես նաև այլ ցուցանիշների վրա, ներառյալ ապագա ակնկալվող իրադարձությունները, որոնք տվյալ հանգամանքներում համարվում են ընդունելի:

Ընկերությունն իրականացնում է ապագային վերաբերող գնահատումներ և ենթադրություններ: Այդ հաշվապահական գնահատականները երբեմն կարող են չհամապատասխանել իրական արդյունքներին: Ստորև ներկայացված են այն գնահատումներն ու ենթադրությունները, որոնց գծով առկա է ռիսկ, որ հաջորդ ֆինանսական տարում ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները կենթարկվեն էական ճշգրտումների:

Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետներ

Ղեկավարությունը կատարել է հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետների գնահատում: Ղեկավարության համոզմամբ գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետներն էականորեն չեն տարբերվում այդ

ակտիվների տնտեսական կյանքից: Եթե հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների փաստացի օգտակար ծառայության ժամկետները տարբերվեն գնահատումներից, ապա ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են էականորեն տարբերվել:

Շինարարությունից և բարեկարգումից կոնցեսիոն ակտիվների և եկամտի չափում

Ինչպես նկարագրված է ծանոթագրություն 4-ում, կոնցեսիոն ակտիվները ճանաչվում են ինքնարժեքով, որը շինարարության իրական արժեքն է, գումարած խելամիտ սահմանի շահույթը: Ղեկավարության գնահատմամբ այս շահույթը կազմում է 3%:

Գումարները, որոնք ճանաչվել են որպես շինարարությունից և բարեկարգումից հասույթ, իրենցից ներկայացնում են «Զվարթնոց» և «Շիրակ» օդանավակայանների վերանորոգման և արդիականացման ծախսերը, որոնք հավասար են շինարարական և բարեկարգման աշխատանքներին գումարած խելամիտ սահմանը, որը գնահատված է 3%:

Ընկերության զգայունությունը գնահատված շահույթի սահմանի 2% աճի և նվազման նկատմամբ ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ

2% փոփոխություն շահույթի սահմանում

	2022թ.	2021թ.
Շահույթ կամ վնաս	110,720	58,050

Դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ

Դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկելիս Ընկերությունն օգտագործում է պահուստի մատրիցան: Պահուստի դրույթաչափերը հաշվարկվում են՝ հիմնվելով հաճախորդների տարբեր սեգմենտների խմբավորումներից առաջացած ժամկետանց օրերի վրա, որոնք կորստի նույնատիպ մոդել ունեն (օրինակ՝ ըստ աշխարհագրական դիրքի, արտադրանքի տեսակի, հաճախորդի տեսակի և վարկանշի, ակրեդիտիվների և պարտքային ապահովագրության այլ տեսակների):

Սկզբնապես պահուստի մատրիցան հիմնված է Ընկերության՝ պարտքը չմարելու դիտարկված պատմական գործակիցների վրա: Ընկերությունը կճշգրտի պահուստի մատրիցան՝ պատմական պարտքային կորստի փորձառությունն ապագային առնչվող տեղեկության հետ համապատասխանեցնելու համար: Տնտեսական պայմանների կանխատեսման ազդեցությունն ակնկալվող պարտքային կորուստների որոշման վրա աննշան է եղել: Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանում պարտքը չմարելու դիտարկված պատմական գործակիցները թարմացվում են և փոփոխությունները վերլուծվում են ապագային առնչվող գնահատականներում:

Պարտքը չմարելու դիտարկված պատմական գործակիցների, տնտեսական պայմանների կանխատեսման և ակնկալվող պարտքային կորուստների միջև հարաբերակցության գնահատումը նշանակալի է: Ակնկալվող պարտքային կորուստների արժեքը հանգամանքների և կանխատեսվող տնտեսական պայմանների նկատմամբ զգայուն է: Ընկերության պատմական պարտքային կորստի փորձառությունը և տնտեսական պայմանների կանխատեսումը կարող են չարտահայտել հաճախորդի՝ ապագայում սպասվող պարտքը չմարելու հավանականությունը: Ընկերության առևտրային դեբիտորական պարտքի և պայմանագրային ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կարուստների վերաբերյալ տեղեկությունը բացահայտված է ծանոթագրություն 22-ում:

21 Ֆինանսական գործիքներ

21.1 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություններ

Ֆինանսական ակտիվի և ֆինանսական պարտավորության յուրաքանչյուր դասի համար կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և ընդունված մեթոդների մանրամասները, ինչպես նաև եկամտի և ծախսերի ճանաչման չափանիշներն ու հիմքերը ներկայացված են ծանոթագրություն 3.6-ում:

21.2 Ֆինանսական գործիքների կատեգորիաները

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքներն ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ստորև.

Ֆինանսական ակտիվներ

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	3,952,580	2,084,830
Ժամկետային ավանդներ	3,901,490	4,718,377
Մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում	11,255,465	21,469,282
	<u>19,109,535</u>	<u>28,272,489</u>

Ֆինանսական պարտավորություններ

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ</i>		
Բանկային վարկեր	8,313,452	30,299,199
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	3,293,657	1,388,868
	<u>11,607,109</u>	<u>31,688,067</u>

22 Ֆինանսական ռիսկի կառավարման ուղղություններ

Ֆինանսական գործիքների հետ կապված՝ Ընկերությունը ենթարկվում է զանազան ռիսկերի: Այս ռիսկերն են շուկայական ռիսկը, պարտքային ռիսկը և իրացվելիության ռիսկը:

Առավել էական ֆինանսական ռիսկերը, որոնց Ընկերությունը կարող է ենթարկվել, նկարագրված են ստորև:

Ֆինանսական ռիսկի գործոններ

ա) Շուկայական ռիսկ

Ֆինանսական գործիքների օգտագործման ընթացքում Ընկերությունը ենթարկվում է շուկայական ռիսկի, հատկապես՝ արտարժույթային ռիսկի, որը բխում է ինչպես գործառնական և ներդրումային, այնպես էլ ֆինանսավորման գործունեությունից:

Արտարժույթային ռիսկ

Ընկերությունը գործարքներ է իրականացնում արտարժույթով և, հետևաբար, ենթարկվում է արտարժույթի փոխարժեքային տատանումների ազդեցությանը:

Ընկերության գործարքների հիմնական մասն իրականացվում է հայկական դրամով: Արտարժույթի փոխարժեքային տատանումներից կախվածությունն առաջանում է Ընկերության վաճառքներից և ձեռքբերումներից, որոնք, ի սկզբանե, արտահայտված են ԱՄՆ դոլարով և եվրոյով: Բացի այդ Ընկերությունն ունի ժամկետային ավանդ՝ ներդրված ԱՄՆ դոլարով, ինչպես նաև ԱՄՆ դոլարով և եվրոյով վարկեր, որոնք օգտագործվել են օդանավակայանի շինարարական և բարեկարգման աշխատանքները ֆինանսավորելու համար:

Արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, որոնք Ընկերությանը ենթարկում են արտարժույթային ռիսկի, նկարագրված են ստորև: Արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են հիմնական դեկավար անձնակազմին տրամադրված տվյալները, որոնք արտահայտված են հայկական դրամով՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի ամսաթվի փոխարժեքով:

Հոդված

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Ռուբլի
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>			
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	1,630,063	1,439,236	-
Ժամկետային ավանդներ	3,901,490	-	-
Մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում	1,272,733	8,692,361	32,199
	6,804,286	10,131,597	32,199
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>			
Բանկային վարկեր	-	8,313,452	-
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	993,547	64,962	-
	993,547	8,378,414	-
Զուտ արդյունք	5,810,739	1,753,183	32,199

Հոդված

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Ռուբլի
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>			
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	565,048	911,839	-
Ժամկետային ավանդներ	4,718,377	-	-
Մնացորդներ դրամարկդում և բանկերում	1,814,772	19,043,775	97,774
	7,098,197	19,955,614	97,774
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>			
Բանկային վարկեր	14,713,146	15,449,653	-
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	338,385	56,331	-
	15,051,531	15,505,984	-
Զուտ արդյունք	(7,953,334)	4,449,630	97,774

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է Ընկերության զգայունությունը՝ ԱՄՆ դոլարի և եվրոյի նկատմամբ դրամի 10% (2021թ.՝ 10%) աճին/նվազմանը: 10%-ը դեկլարության կողմից գնահատված փոխարժեքի հավանական փոփոխությունն է: Զգայունության վերլուծությունը ներառում է միայն արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների մնացորդները և ժամանակաշրջանի վերջում ճշգրտում է դրանց փոխարկումը՝ փոփոխելով փոխարժեքը 10%-ով:

Դրամի արժևորումը ԱՄՆ դոլարի և եվրոյի նկատմամբ 10%-ով (2021թ.՝ 10%) կունենա հետևյալ ազդեցությունը:

Հազար դրամ	ԱՄՆ դոլարի ազդեցություն		Եվրոյի ազդեցություն	
	2022թ.	2021թ.	2022թ.	2021թ.
Շահույթ կամ վնաս	(581,074)	795,333	(175,318)	(444,963)

Արտարժույթի փոխարժեքի տատանման ազդեցությունը տարվա ընթացքում փոփոխվում է՝ կախված արտերկրյա գործարքների ծավալից: Այդուհանդերձ, վերը ներկայացված վերլուծությունը կարելի է համարել Ընկերության՝ արտարժույթային ռիսկին ենթարկվածության արտացոլումը:

Տոկոսադրույքային ռիսկ

Հաշվետու տարում Ընկերությունն ազատվել է տոկոսադրույքային ռիսկի ենթարկվածությունից, քանի որ ամբողջությամբ մարել է լոդացող տոկոսադրույքով իր վարկային պարտավորությունները:

բ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկն առաջանում է այն դեպքում, երբ պայմանագրային գործընկերը չի կատարում իր պարտավորությունները, որի հետևանքով Ընկերությունը կարող է ֆինանսական կորուստներ կրել: Ընկերության պարտքային ռիսկն առաջանում է ֆինանսական ակտիվներից՝ ներառյալ բանկերում պահվող դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, ժամկետային ավանդները և առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը:

Պարտքային ռիսկը կառավարվում է խմբային հիմունքով՝ ելնելով Հնկերության պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունից և ընթացակարգերից:

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	3,952,580	2,084,830
Ժամկետային ավանդներ	3,901,490	4,718,377
Մնացորդներ բանկում	11,254,177	21,468,015
	19,108,247	28,271,222

Բանկերում պահվող դրամական միջոցների մնացորդների և ավանդների մասով պարտքային ռիսկը կառավարվում է միայն բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական հաստատությունների հետ համագործակցելու միջոցով:

Ժամկետային ավանդներ

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ավանդներում բոլոր ներդրումները ունեն ցածր պարտքային ռիսկ և կորստի գծով պահուստը հիմնված է 12 ամսյա ակնկալվող կորստի վրա: Դեկավարությունը համարում է, որ «ցածր պարտքային ռիսկ» ունեցող ավանդներն ունեն բարձր արտաքին պարտքային վարկանիշ:

Առևտրային դեբիտորական պարտքեր

Հնկերությունը շարունակաբար հսկում է հաճախորդների պարտքի հատկանիշները՝ ելնելով պարտքի վարկանիշային քարտից: Եթե հնարավոր է, օգտագործվում են նաև հաճախորդների վերաբերյալ արտաքին վարկանիշներ և/կամ հաշվետվություններ: Հնկերության քաղաքականությունն է համագործակցել միայն վճարունակ գործընկերների հետ:

Առևտրային դեբիտորական պարտքերը ներառում են մեծ քանակությամբ հաճախորդներ տարբեր աշխարհագրական գոտիներում: Առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար Հնկերությունը գրավ չի վերցնում: Բացի այդ Հնկերությունը գրավ չի պահանջում նաև այլ ֆինանսական ակտիվների համար:

Հնկերությունը բոլոր առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ի պարզեցված մոդելը. «գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչում», քանի որ այս դեբիտորները չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ:

Ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս առևտրային դեբիտորական պարտքերը գնահատվել են հավաքական հիմունքով, քանի որ դրանք ունեն պարտքային ռիսկի ընդհանուր բնորոշումներ: Դրանք խմբավորվել են՝ ելնելով ժամկետանց օրերից:

Ակնկալվող կորուստների դրույքաչափերը հաշվարկվել են՝ հիմնվելով 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին նախորդող 48 ամսվա ընթացքում վաճառքի դիմաց ստացված վճարումների պատկերի վրա, ինչպես նաև հաշվի առնելով այդ ժամանակամիջոցում ձևավորված պատմական պարտքային կորուստները: Այս պատմական դրույքաչափերը ճշգրտվում են, որպեսզի արտացոլեն ընթացիկ և ապագային վերաբերող մակրոտնտեսական գործոններին, որոնք

ազդեցություն ունեն հաճախորդի՝ չվճարված մնացորդը մարելու կարողության վրա: Ընկերությունը գնահատել է, որ ամենահամապատասխան գործոն են հանդիսանում հաճախորդների տեղակայման երկրների համախառն ներքին արդյունքը (ՀՆԱ) և գործազրկության մակարդակը, և ճշգրտում է կորուստների պատմական դրույքաչափերն այդ գործոններով պայմանավորված սպասվող փոփոխությունների չափով: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով պարտքային ռիսկի կարճաժամկետ բնույթը՝ այս մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցությունը հաշվետու ժամանակաշրջանում էական չի:

Երբ հավանական չէ առևտրային դեբիտորական պարտքերի հավաքագրումը, դրանք դուրս են գրվում (ապաճանաչվում են):

Ելնելով վերը նկարագրվածից՝ առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ մնացորդները ներկայացված են հետևյալ աղյուսակներում:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Պարտքային կորստի դրույք	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Մինչև 1 ամիս	0.27%	3,759,251	10,295
1 ամսից 6 ամիս	10.85%	161,619	17,541
6 ամսից ավելի	60.67%	151,403	91,857
		4,072,273	119,693

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Պարտքային կորստի դրույք	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Մինչև 1 ամիս	0.18%	2,049,659	3,702
1 ամսից 6 ամիս	4.29%	32,593	1,397
6 ամսից ավելի	88.59%	67,283	59,606
		2,149,535	64,705

զ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Ընկերությունն ի վիճակի չի լինի մարել իր պարտավորվածությունները:

Ընկերությունը վարում է իրացվելիության կառավարման քաղաքականություն՝ դրամարկղում և բանկային հաշիվներում պահելով բավարար միջոցներ, ինչպես նաև պահելով բարձր իրացվելիություն ունեցող ակտիվներ՝ գործառնական պարտավորությունները ժամանակին մարելու նպատակով:

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված է Ընկերության ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների գծով պայմանագրային մնացյալ մարման ժամկետները: Աղյուսակը

պատրաստված է ֆինանսական պարտավորությունների չգեղջված դրամական միջոցների հոսքերի հիման վրա՝ հաշվի առնելով ամենավաղ ամսաթիվը, երբ Շնկերությունը ստիպված կլինի մարել այդ պարտավորությունները: Առյուսակը ներառում է տոկոսների և մայր գումարի գծով դրամական միջոցների հոսքերը:

2022թ.

	Անտոկոս	Գործիք-ներ հաստատուն տոկոսա- դրույքով	Ընդամենը
Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք		6.85%	
Մինչև 6 ամիս	2,759,673	-	2,759,673
6 ամսից մինչև 1 տարի	533,984	2,180,169	2,714,153
1-5 տարի	-	7,223,927	7,223,927
	3,293,657	9,404,096	12,697,753

2021թ.

	Անտոկոս	Գործիք-ներ փոփոխուն տոկոսա- դրույքով	Գործիք-ներ հաստատուն տոկոսա- դրույքով	Ընդամենը
Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք		8.52%	5.5%	
Մինչև 6 ամիս	976,543	6,014,570	138,096	7,129,209
6 ամսից մինչև 1 տարի	412,325	6,688,990	-	7,101,315
1-5 տարի	-	21,564,362	-	21,564,362
	1,388,868	34,267,922	138,096	35,794,886

Շնկերությունն իրացվելիության ռիսկի գնահատման և կառավարման ժամանակ հաշվի է առնում ֆինանսական ակտիվներից ակնկալվող դրամային հոսքերը, մասնավորապես՝ դրամական միջոցները և առևտրային դեբիտորական պարտքերը: Շնկերության դրամական միջոցները և առևտրային դեբիտորական պարտքերը գերազանցում են անհրաժեշտ դրամական արտահոսքերը: Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերից դրամական հոսքերը պայմանագրով ենթակա են ստացման 1 ամսվա ընթացքում:

23 Իրական արժեքի չափում

Շնկերությունը սկզբնական ճանաչումից հետո իրական արժեքով չափվող ակտիվները և պարտավորությունները դասակարգում է 1-ից մինչև 3-րդ մակարդակներում՝ հիմնվելով իրական արժեքի դիտարկելիության աստիճանի վրա: Այս երեք մակարդակները ներկայացված են ստորև.

- 1-ին մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են նմանատիպ ակտիվների կամ պարտավորությունների ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներից (չճշգրտված),
- 2-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներից, որոնք ակտիվի կամ

պարտավորության գծով դիտարկվում են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող),

- 3-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են գնահատման հնարքների միջոցով, որոնք ներառում են ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

23.1 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի չափում

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ, որոնց համար բացահայտված է իրական արժեքը

Ղեկավարության կարծիքով ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը իրական արժեքի խելամիտ գնահատումն է:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների գնահատված իրական արժեքը դասակարգվում է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակում: Իրական արժեքի գնահատումը որոշվում է՝ օգտագործելով ներկա արժեքի հաշվարկման մոտեցումը: Ամենագլխի փոփոխականը գեղջման տոկոսադրույքն է:

24 Կապիտալի ռիսկի կառավարում

Ընկերությունն իր կապիտալը կառավարում է այնպես, որպեսզի ապահովի իր անընդհատ գործելու հնարավորությունը և բաժնետերերին բավարար եկամուտ մատակարարի:

Ընկերության կապիտալը կազմված է թողարկված կապիտալից ու կուտակված շահույթից, ինչպես նաև փոխառու միջոցներից, որոնք ներառում են վարկերը, որոնք բացահայտված են ծանոթագրություն 12-ում:

Ղեկավարությունը գնահատում է Ընկերության կապիտալի պահանջները, որպեսզի ապահովի ընդհանուր ֆինանսավորման էֆեկտիվ կառուցվածք՝ խուսափելով չափազանց մեծ լծակավորումից (լեվերիջ): Հաշվի են առնվում Ընկերության վարկերի տարբեր դասերի ստորադասության մակարդակները: Ընկերությունը կառավարում է կապիտալի կառուցվածքը և դրանում ճշգրտումներ է կատարում՝ ելնելով տնտեսական պայմանների փոփոխություններից և համապատասխան ակտիվների հետ կապված ռիսկի բնույթից:

Համաձայն «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ի հետ կնքված վարկային համաձայնագրի՝ Ընկերությունը չի կարող գնել, մարել կամ այլ կերպ ձեռք բերել կապիտալի ցանկացած բաժնետոմս առանց բանկից նախօրոք ստացված գրավոր համաձայնության:

Ընկերությունը վերահսկում է կապիտալը՝ կիրառելով «զուտ պարտքի» և «սեփական կապիտալի» հարաբերակցությունը:

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Բանկային վարկեր	8,313,452	30,299,199
Հանած՝ մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում	(11,255,465)	(21,469,282)
<i>Զուտ պարտք</i>	<i>(2,942,013)</i>	<i>8,829,917</i>
Սեփական կապիտալ	76,641,175	71,433,931
Զուտ պարտքի և սեփական կապիտալի հարաբերակցության գործակից	(0.04)	0.12

25 Կոնցեսիոն համաձայնագիր

Համաձայն ՀՀ Կառավարության և «Կորպորատիվ Ամերիկա» ընկերության միջև 2001թ. դեկտեմբերի 17-ին կնքված Կոնցեսիոն Համաձայնագրի Ընկերությունը շնորհվել է բացառիկ իրավունք կառավարելու, աշխատեցնելու և շահագործելու Օդանավակայանը և կապակցված հիմնական միջոցները, ինչպես նաև 2002թ. հունիսի 9-ին սկսված 30 տարվա կոնցեսիոն ժամանակաշրջանի ընթացքում իրականացնել Օդանավակայանին վերաբերող բոլոր աշխատանքները: Կոնցեսիոն ժամանակաշրջանի ավարտին Ընկերությունը Համաձայնագրի ժամկետը լրացուցիչ 5 տարով երկարաձգելու տարբերակ ունի:

Որպես վերոհիշյալ բացառիկ իրավունքի գծով պարտավորվածություններ, 2002թ. հունիսի 9-ից մինչև կոնցեսիոն ժամանակաշրջանի ավարտն Ընկերությունը պետք է իրականացնի և երաշխավորի ավիացիոն ծառայությունների նորմալ և մշտական մատուցում: Կոնցեսիոն ժամանակաշրջանի ավարտից հետո Ընկերությունը Օդանավակայանը կկառավարի և կաշխատեցնի համաձայն Միջազգայնորեն ընդունված օդանավակայանի ստանդարտների: Ըստ համաձայնագրի Ընկերությունը յուրաքանչյուր 5 տարին մեկ ՀՀ Կառավարությանը ներկայացնում է գլխավոր ծրագիր, որը բնութագրում է մնացած ժամանակաշրջանի ընթացքում Օդանավակայանի աշխատանքների բարելավմանը և ապահովմանը վերաբերող Ընկերության աշխատանքները:

Ըստ համաձայնագրի Ընկերությանն են պատկանելու կոնցեսիոն ժամանակաշրջանում կառուցված բոլոր շենքերը, Ընկերությունն իրավունք է ունենալու գրանցել դրանք որպես իր սեփականություն, ինչպես նաև իրեն են պատկանելու կոնցեսիոն ժամանակաշրջանի ընթացքում ձեռքբերված շարժական գույքը: Ընկերությունը Համաձայնագրի ավարտից հետո Օդանավակայանի գործունեության հետ կապված նման շենքերի և շարժական գույքի մասնաբաժինը կփոխանցի Կառավարությանը՝ անհատույց: Փոխանցման դեպքում Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող հարկերի պատասխանատվությունը կրում է ՀՀ Կառավարությունը:

Համաձայնագրի ավարտից հետո Ընկերությունը պետք է վերադարձնի հիմնական միջոցները, որպեսզի Կառավարությունը երաշխավորի ծառայության շարունակականությունը էական պայմաններով, որոնք հավասար են Համաձայնագրի վերջին 5 տարվա ընթացքում գոյություն ունեցող պայմաններին:

Ըստ Համաձայնագրի Կառավարությունն իրավունք ունի դադարեցնել Համաձայնագիրը հետևյալ հանգամանքների առկայության դեպքում.

- Ընկերության կողմից ամբողջական կամ մասնակի բաշխում առանց Կառավարության թույլտվության,

- եթե Ընկերությունը թողնի իր գործունեությունը (եթե Ընկերությունն իր մեղքով և առանց խելամիտ պատճառների դադարեցնի Օդանավակայանի շահագործումը ավելի, քան 10 օրով),
- Ընկերության սնանկություն, վճարունակության կորուստ,
- ադմինիստրատիվ հայեցողական որոշում (եթե Կառավարության որոշման համաձայն Համաձայնագիրը համարվի միակողմանի դադարեցված և հայեցողական հիմք ունեցող, Համաձայնագրում դադարեցման կանխատեսված պատճառներից տարբերվող պատճառներ առկա լինեն, ապա, ինչպես սահմանված է Համաձայնագրում, Կառավարությունն Ընկերությանը կվճարի իրացման վնասները, կպաշտպանի Ընկերությանը երրորդ կողմից առաջացած և Համաձայնագրի դադարեցումից զոյացած բոլոր անբարենպաստ հետևանքներից):

2007թ. նոյեմբերի 11-ին ավելացված Հավելված 3-ը ընդլայնեց ՀՀ Կառավարության և «Կորպորասիոն Ամերիկա» ընկերության միջև 2001թ. դեկտեմբերի 17-ին կնքված Կոնցեսիոն Համաձայնագիրը և Գյումրիի «Շիրակ» Օդանավակայանը կապակցված հիմնական միջոցները կառավարելու, աշխատեցնելու և շահագործելու, ինչպես նաև Օդանավակայանին վերաբերող բոլոր աշխատանքների իրականացման բացառիկ իրավունք փոխանցեց:

Ի թիվս այլ իրավունքների և պարտականությունների՝ ներառվել է նաև ավիացիոն և ոչ ավիացիոն բոլոր տեսակի գործունեությամբ զբաղվելու իրավունքը:

Հավելված 3-ով, Համաձայնագրով սահմանված արդյունավետությունը կիրառելի է Գյումրիի «Շիրակ» Օդանավակայանին՝ երկարաձգման բոլոր հնարավորություններով:

Ընկերությունն իր հաշվին Գյումրիի «Շիրակ» Օդանավակայանում իրականացնում է թռիչքուղու վերանորոգման և լուսային համակարգի տեղադրման աշխատանքների, ՀՀ Կառավարությունից ստացված շենքերի, շինությունների, ուղևորների տերմինալների և օդանավակայանի գործունեության համար անհրաժեշտ տեխնիկական միջոցների ապահովման պարտականություններ:

26 Պարտավորվածություններ

26.1 Կապիտալ ներդրումների գծով պարտավորվածություններ

Ընկերության կողմից արվելիք ներդրումները՝ ՀՀ Կառավարությանը ներկայացված գլխավոր ծրագրի համաձայն ներկայացված են ստորև: Ներդրման արժեքը զեղչված չէ ներկա գուտ արժեքի:

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մինչև 1 տարի	8,265,049	1,385,036
1 - 5 տարի	8,277,092	3,165,658
Ավելի քան 5 տարի	2,089,463	3,310,887
	<u>18,631,604</u>	<u>7,861,581</u>

26.2 Վարձակալությունների գծով պարտավորվածություններ

Ընկերությունը որպես վարձատու

Չեղյալ չհայտարարվող վարձակալությունների գծով ստացվելիք վարձավճարները ներկայացված են ստորև.

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մինչև 1 տարի	7,175,223	4,601,745
1 - 5 տարի	24,636,855	15,817,259
Ավելի քան 5 տարի	26,899,344	20,914,493
	58,711,422	41,333,497

27 Պայմանականություններ

27.1 Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, Հայաստանում դեռ չեն կիրառվում: Ընկերությունը չունի ամբողջական ապահովագրական ծածկույթ իր ակտիվների և գործունեության ընդհատման համար, չունի նաև Ընկերության գույքի կամ գործառնությունների հետ կապված պատահարների հետևանքով գույքին կամ շրջակա միջավայրին հասցված վնասի գծով երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությունների ապահովագրություն: Քանի դեռ Ընկերությունը համապատասխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է անբարենպաստ նյութական ազդեցություն ունենալ Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

27.2 Հարկեր

Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսդրությունը հաճախակի ենթարկվում է փոփոխությունների, ինչը որոշ դեպքերում մեկնաբանությունների կարիք է առաջացնում: Հաճախ տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ տարբեր մեկնաբանություններ ունեն: Վերոհիշյալ հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել ավելի մեծ հարկային ռիսկեր, քան այլ երկրներում:

Հարկերը հարկային մարմինների կողմից ենթակա են վերանայման և ուսումնասիրության: Հարկային մարմիններն օրենքով լիազորված են տուգանքներ և տույժեր առաջադրել:

Ընկերության հարկային հաշվետվությունները ընթացիկ տարում ենթարկվել են ստուգման: Ստուգման արդյունքներով Ընկերությանը առաջադրվել են լրացուցիչ հարկային պարտավորություններ 1,122,064 հազար դրամի չափով: Ղեկավարությունը համոզված է, որ հարկային պարտավորությունների գծով կատարել է համապատասխան հատկացումներ հարկային օրենսդրության իրենց մեկնաբանության հիման վրա և սույն հաշվետվությունների հաստատման ամսաթվի դրությամբ արդեն իսկ բողոքարկել է ստուգման արդյունքները: Ընկերության ղեկավարությունը հավատացած է, որ բողոքարկման արդյունքները կլուծվեն ի օգուտ Ընկերության, հետևաբար ֆինանսական հաշվետվություններում լրացուցիչ պարտավորություն չի ճանաչել:

Այնուամենայնիվ, հարկային մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և դրանց ազդեցությունը կարող է զգալի լինել:

27.3 Շրջակա միջավայրի հետ կապված խնդիրներ

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Ընկերությունը բավարարում է շրջակա միջավայրի հետ կապված Կառավարության պահանջները և վստահ է, որ Ընկերությունը շրջակա միջավայրի հետ կապված ընթացիկ էական պարտավորություններ չունի: Այնուամենայնիվ, Հայաստանում շրջակա միջավայրի վերաբերյալ օրենսդրությունը զարգացման փուլում է, և դրա հավանական փոփոխություններն ու օրենսդրության մեկնաբանություններն ապագայում կարող են էական պարտավորություններ առաջացնել:

28 Ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող պարտավորությունների համադրում

Ընկերության՝ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող պարտավորություններում փոփոխությունները կարող են դասակարգվել հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	Վարկեր	Շահաբաժիններ
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	33,845,407	-
<i>Դրամային հոսքերից</i>		
Մայր գումարի մարում	(272,729)	-
Տոկոսագումարների մարում	(1,902,558)	-
<i>Ոչ դրամային հոսքերից</i>		
Տոկոսի հաշվեգրում	2,726,344	-
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ	(4,097,265)	-
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	30,299,199	-
<i>Դրամային հոսքերից</i>		
Վարկային միջոցների ստացում	8,396,200	-
Մայր գումարի մարում	(25,916,319)	-
Տոկոսագումարների մարում	(1,446,948)	-
Շահաբաժինների մարում	-	(9,046,700)
<i>Ոչ դրամային հոսքերից</i>		
Շահաբաժինների հայտարարում	-	10,080,000
Տոկոսի հաշվեգրում	2,386,704	-
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ	(5,405,384)	-
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,313,452	1,033,300

29 Կապակցված կողմեր

Ընկերության կապակցված կողմերը ներառում են մայր ընկերությունը, ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող ընկերությունները, հիմնական ղեկավար անձնակազմը և այլն, ինչպես նկարագրված է ստորև:

29.1 Վերահսկողություն

Ընկերությունը վերահսկվում է «Կորպորասիոն Ամերիկա Էյրփորթս» Ս.Ա. ընկերության կողմից, որին պատկանում է Ընկերության բաժնետոմսերի 100%: «Կորպորասիոն Ամերիկա Էյրփորթս» Ս.Ա.-ն գրանցվել է 2013թ. հունվարի 14-ին Լյուքսեմբուրգի Մեծ Դքսության («Լյուքսեմբուրգ») օրենսդրության համաձայն, որի գրասենյակը գտնվում է հետևյալ հասցեում՝ Լյուքսեմբուրգ, Գրևի փողոց 4: «Կորպորասիոն Ամերիկա Էյրփորթս» Ս.Ա. ընկերության բաժնետոմսերը ցուցակված են Նյու Յորքի ֆոնդային բորսայում և վերջինս համախմբում է Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները: Ընկերության գլխավոր մայր ընկերությունն է «Մաութերն Բոուն» Հիմնադրամը, որը գործունեություն է ծավալում Լիխտենշտեյնի Վադուց քաղաքում:

29.2 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Հաշվետու տարվա ընթացքում Ընկերության և իր կապակցված կողմերի միջև իրականացվել են հետևյալ գործարքները, և հաշվետու ամսաթվի դրությամբ մնացորդները հետևյալն են:

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Գործարքներ		
<i>Ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող ընկերություններ</i>		
Ապրանքների վաճառք և ծառայությունների մատուցում	1,970,573	1,390,264
Ապրանքների և ծառայությունների ձեռքբերում	289,524	231,656
Նվիրատվություններ	6,780	5,626
Տոկոսային եկամտի հաշվեգրում	133,968	175,365
<i>Կառավարչական ընկերություններ</i>		
Ծառայությունների ձեռքբերում	1,437,893	1,846,566
Ապրանքների վաճառք և ծառայությունների մատուցում	16,258	7,817
<i>Հիմնական ղեկավար անձնակազմ</i>		
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	450,244	262,272

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մնացորդներ		
<i>Ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող ընկերություններ</i>		
Մնացորդներ բանկերում	1,826,400	10,361,378
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	208,115	135,690
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	39,474	165,373
Ժամկետային ավանդներ	-	4,718,377
<i>Կառավարչական ընկերություններ</i>		
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	107,270	154,563
<i>Հիմնական դեկավար անձնակազմ</i>		
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	70,835	56,981